

รายงานผลการศึกษา
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังและการระบายน้ำในพื้นที่เสี่ยง
พื้นที่เฝ้าระวัง และพื้นที่ชายขอบของกรุงเทพมหานคร

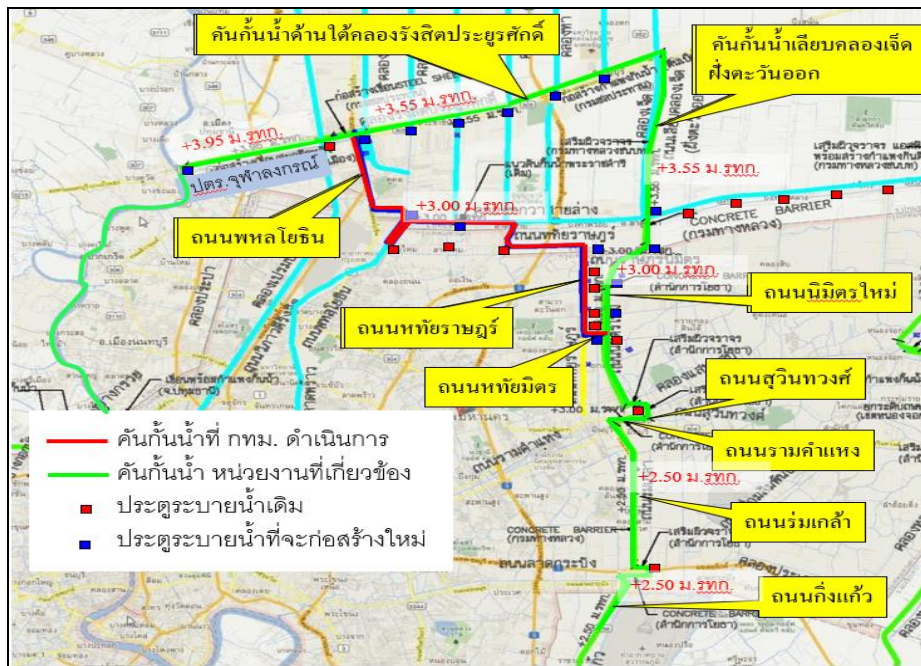
ด้วยในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่สาม (ครั้งที่ ๓) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติของนายสุรจิตต์ พงษ์สิงห์วิทยา เรื่อง ขอให้สภากรุงเทพมหานครตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังและการระบายน้ำ ในพื้นที่เสี่ยง พื้นที่เฝ้าระวัง และพื้นที่ชายขอบของกรุงเทพมหานคร และมีมติเห็นชอบให้ตั้งคณะกรรมการ วิสามัญฯ ประกอบด้วย

๑. นางกนกนุช	กลีนสังข์
๒. นายฉัตรชัย	หมอดี
๓. นายณรงค์	รัสมิ์
๔. นายธนวัฒน์	เชิดชูกิจกุล
๕. นายนริสสร	แสงแก้ว
๖. นางสาวนันทน์มนต์	ห้วงทรัพย์
๗. นายยิ่งยงค์	จิตเพียรธรรม
๘. นางสาวรัตติกาล	แก้วเกิดมี
๙. นายสมชาย	เต็มไพบูลย์กุล
๑๐. นายสรารุช	อนันต์ชล
๑๑. นายสุชัย	พงษ์เพียรชอบ
๑๒. นายสุรจิตต์	พงษ์สิงห์วิทยา
๑๓. นายประภัสร์	จงสงวน
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐ	มาแจ้ง
๑๕. นายสมบัติ	วรสินวัฒนา
๑๖. นายปวินท์สรรงค์	กัลยาณพันธ์
๑๗. นายนิพนธ์	ศรีเรือง

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุม มีมติเลือกนายสุรจิตต์ พงษ์สิงห์วิทยา เป็นประธานกรรมการ นายสรารุช อนันต์ชล เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง นายณรงค์ รัสมิ์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง และนางสาวนันทน์มนต์ ห่วงทรัพย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีการประชุมทั้งหมด ๑๓ ครั้ง บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ศึกษาเรื่อง ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

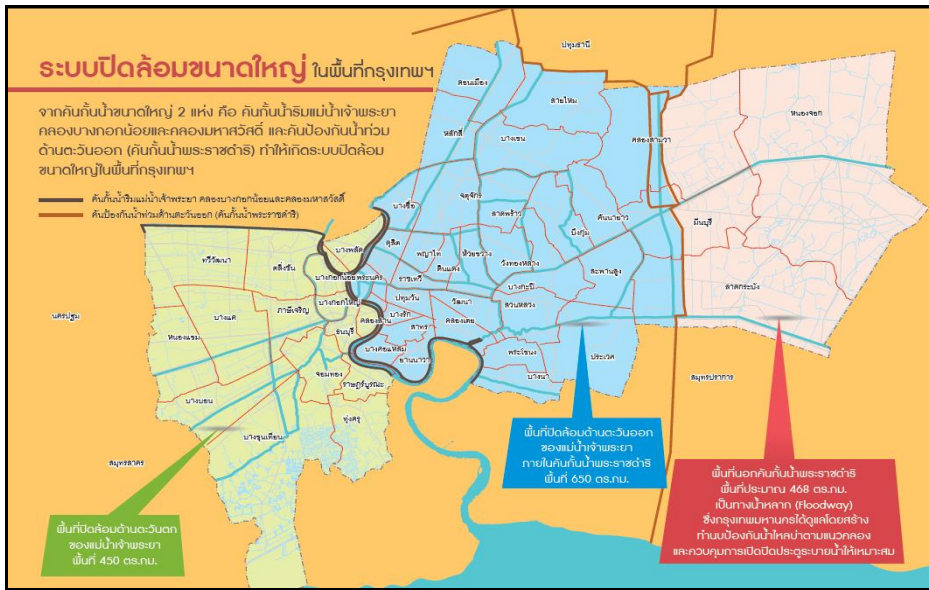
ความเป็นมา

ตามที่มีปัญหาน้ำท่วม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ กรุงเทพมหานครและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ก่อสร้างแนวป้องกันน้ำท่วมตามพระราชดำริ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อป้องกันน้ำไหลบ่าจากพื้นที่ด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานครเข้าท่วมพื้นที่ชั้นใน มีความยาวรวมประมาณ ๗๒ กิโลเมตร ความสูง +๒.๐๐ ม.รทก. ถึง +๓.๐๐ ม.รทก. แนวคันกันน้ำเริ่มตั้งแต่ถนนพลโยธินบริเวณซอยแอนเนกซ์ ถนนเลียบบคลองสอง ถนนทิวาสาายล่าง ถนนหทัยราษฎร์ ถนนนิมิตรใหม่ ถนนประชาร่วมใจ ถนนราษฎร์อุทิศ ถนนสุวินทวงศ์ ถนนรามคำแหง ถนนร่มเกล้า ถนนกิ่งแก้ว ถนนสุขุมวิทสายเก่าจรดทะเลที่จังหวัดสมุทรปราการ ก่อสร้างแล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๒๘ หลังน้ำท่วมปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรุงเทพมหานครได้เสริมคันกันน้ำพระราชดำริ ความสูง +๒.๕๐ ม.รทก. ถึง +๓.๙๕ ม.รทก. และได้ประสานกรมชลประทาน กรมทางหลวง และกรมทางหลวงชนบท ในการขยายแนวป้องกันน้ำท่วมตามแนวพระราชดำริด้านเหนือ ไปที่บริเวณคลองรังสิตฝั่งใต้ เริ่มจากแม่น้ำเจ้าพระยาถึงประตูระบายน้ำจุฬาลงกรณ์ เสริมคันกันน้ำสูง +๓.๙๕ ม.รทก. จากประตูระบายน้ำจุฬาลงกรณ์เลียบบคลองรังสิตประยูรศักดิ์ถึงคลองเจ็ดและจากถนนเลียบบคลองเจ็ดจรดแนวคันกันน้ำพระราชดำริเดิมที่ถนนนิมิตรใหม่ เสริมคันกันน้ำสูง +๓.๕๕ ม.รทก. และจากถนนนิมิตรใหม่ถึงถนนร่มเกล้า เสริมคันกันน้ำสูง +๓.๐๐ ม.รทก.

ผังแสดงตำแหน่งขยายและเสริมคันป้องกันน้ำท่วมพระราชดำริ

กรุงเทพมหานครได้แบ่งพื้นที่การบริหารจัดการน้ำออกเป็น ๓ พื้นที่ ได้แก่

แผนที่แสดงการแบ่งพื้นที่การบริหารจัดการน้ำของกรุงเทพมหานคร

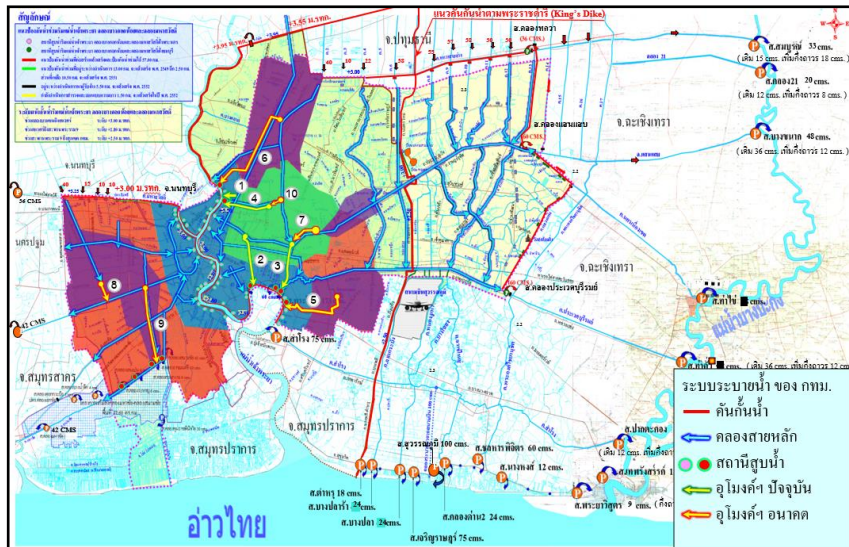
๑. พื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ภายในคันกันน้ำพระราชดำริ มีพื้นที่ประมาณ ๖๕๐ ตารางกิโลเมตร เป็นการระบายน้ำออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านซ้าย ซึ่งมีสถานีสูบน้ำตามแนวแม่น้ำ โดยมีคลองหลัก คือ คลองเปรมประชากรที่ต่อเนื่องมาจากจังหวัดปทุมธานี คลองลาดพร้าว เชื่อมต่อกับคลองบางเขน และคลองบางเขน คลองในแนวขวาง คือ คลองแสนแสบที่ต่อเนื่องไปถึงพื้นที่ฝั่งตะวันออกนอกคันกันน้ำฯ ช่วงล่างเป็นคลองประเวศบุรีรมย์

การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่นี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีอุโมงค์ระบายน้ำ ๔ แห่งทำหน้าที่ดึงน้ำจากคลองสายหลักลงสู่แม่น้ำ เพื่อให้คลองหลักพร้อมรับน้ำจากคลองสายรองต่าง ๆ ประกอบด้วยอุโมงค์ระบายน้ำใต้คลองบางซื่อ อุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบ - คลองลาดพร้าว อุโมงค์ระบายน้ำใต้บึงมักกะสัน และอุโมงค์ระบายน้ำคลองเปรมประชากร

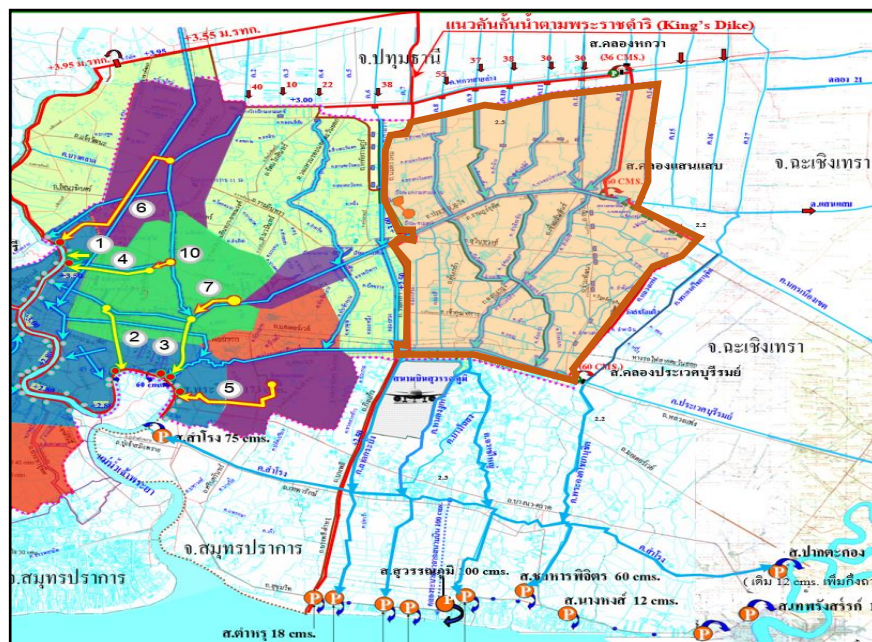
๒. พื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่ประมาณ ๔๕๐ ตารางกิโลเมตร มีคลองสายหลักในแนวเหนือ-ใต้ คือ คลองทวีวัฒนา แนวขวาง คือ คลองภาษีเจริญ คลองสนามไชยเชื่อมคลองบางกอกใหญ่ โดยมีการระบายน้ำหลักทางแม่น้ำเจ้าพระยาโดยอาศัยการเปิด-ปิดประตูระบายน้ำตามการขึ้นลงของแม่น้ำ ประกอบกับพื้นที่ค่อนข้างสูง ทำให้ฝั่งธนบุรีไม่ค่อยมีปัญหาด้านการระบายน้ำ ปัญหาที่พบส่วนมากจะพบในช่วงฤดูแล้ง ที่ภาคเกษตรกรรมจะประสบปัญหาน้ำเค็ม และด้านการท่องเที่ยว ส่วนการพัฒนากระบายน้ำจะเป็นการพัฒนาสถานีสูบน้ำ ประตูระบายน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. พื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกันน้ำพระราชดำริ มีพื้นที่ประมาณ ๔๖๘ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานครนอกคันกันน้ำพระราชดำริ ประกอบด้วยเขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตคลองสามวา และเขตมีนบุรี ซึ่งกรุงเทพมหานครใช้เป็นพื้นที่ทางน้ำหลากตามธรรมชาติ (Flood way) เพื่อระบายน้ำจากทุ่งด้านบนและด้านตะวันออกให้ระบายผ่านจังหวัดสมุทรปราการและไหลลงสู่ทะเล ไม่ให้ไหลป่าเข้าท่วมพื้นที่ปิดล้อมภายในคันกันน้ำพระราชดำริซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่นและเป็นพื้นที่สำคัญที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวไม่สอดคล้องในการใช้เป็นพื้นที่ทางน้ำหลากตามธรรมชาติ (Flood way) เนื่องจากพื้นที่ในจังหวัดสมุทรปราการได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาเมืองเป็นชุมชนพักอาศัยหนาแน่น ศูนย์ขนส่งสินค้า ศูนย์อุตสาหกรรม และมีการสร้าง

สนามบินสุวรรณภูมิขึ้น ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่โล่งใช้เป็นพื้นที่รองรับน้ำ (แก้มลิง) ทำให้เกิดพื้นที่กีดขวางการระบายน้ำจากพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริลงสู่ทะเล ส่งผลทำให้ทางระบายน้ำและพื้นที่รองรับน้ำลดน้อยลง ประกอบกับพื้นที่ในเขตลาดกระบังที่มีระดับต่ำกว่าพื้นที่รอบข้างทั้งทางด้านตะวันออก และทางด้านใต้ติดชายทะเล อีกทั้งทางด้านตะวันตกยังมีแนวคันกั้นน้ำพระราชดำริ ทำให้พื้นที่ในเขตลาดกระบังมีลักษณะเหมือนแอ่งกระทะ การระบายน้ำจากพื้นที่ลงสู่ทะเลทำได้ล่าช้าและเกิดปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่

แผนที่แสดงการระบายน้ำในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

แผนที่แสดงการระบายน้ำในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

ผลการศึกษา

๑. พื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาภายในคันกั้นน้ำพระราชดำริ (เขตดอนเมือง เขตบางนา เขตพระโขนง)

การจัดหาพื้นที่ลุ่มที่เป็นบึง สระ หรือแอ่งน้ำ การปรับปรุงคลอง และการสร้าง แนวคลองใหม่ ให้เป็นพื้นที่กักเก็บน้ำ(แก้มลิง) โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. งานก่อสร้างแก้มลิงบึงวัดพรหมรังษี พื้นที่เขตดอนเมือง

ปัญหาอุปสรรค

ด้วยการพัฒนาของเมืองในพื้นที่เขตดอนเมือง พื้นที่รองรับน้ำฝนลดลง ทำให้เกิดผลกระทบกับบริเวณพื้นที่หมู่บ้านศิริสุข พื้นที่เขตดอนเมือง ที่เป็นพื้นที่ที่มีระดับต่ำ และระบบระบายน้ำเก่า มีขนาดเล็ก เมื่อมีฝนตกลงมาในพื้นที่จะทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน

สำนักการระบายน้ำ ได้สำรวจพื้นที่ดังกล่าว และนำเสนอแนวคิดการใช้บึงรับน้ำ ของวัดพรหมรังษีที่อยู่บริเวณพื้นที่ชุมชนศิริสุข เพื่อจัดทำแก้มลิงฯ รองรับน้ำฝนส่วนเกินที่ตกลงมาในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดทำระบบระบายน้ำ ให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำสู่ระบบท่อระบายน้ำสายหลัก สามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณหมู่บ้านศิริสุข พื้นที่เขตดอนเมือง ลดความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำและการบริหารจัดการ น้ำของแก้มลิงบึงวัดพรหมรังษี ให้มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังบริเวณหมู่บ้านศิริสุขและพื้นที่ใกล้เคียง ในพื้นที่เขตดอนเมือง ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ ตารางเมตร

รูปภาพปัจจุบันก่อนดำเนินการ

๒. งานก่อสร้างบ่อหน่วงน้ำสวนหมู่บ้านศิริสุข พื้นที่เขตดอนเมือง

ปัญหาอุปสรรค

ด้วยการพัฒนาของเมืองในพื้นที่เขตดอนเมือง พื้นที่รองรับน้ำฝนลดลง ทำให้เกิดผลกระทบกับบริเวณพื้นที่หมู่บ้านศิริสุข พื้นที่เขตดอนเมือง ที่เป็นพื้นที่ที่มีระดับต่ำ และระบบระบายน้ำเก่ามีขนาดเล็ก เมื่อมีฝนตกลงมาในพื้นที่จะทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน

สำนักการระบายน้ำ ได้สำรวจพื้นที่ดังกล่าว และนำเสนอแนวคิดงานก่อสร้างบ่อหน่วงน้ำใต้ดินสวนหมู่บ้านศิริสุข เพื่อจัดทำแก้มลิงฯ รองรับน้ำฝนส่วนเกินที่ตกลงมาในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดทำระบบระบายน้ำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำสู่ระบบท่อระบายน้ำสายหลัก สามารถแก้ไขปัญหาท่วมขังบริเวณหมู่บ้านศิริสุข พื้นที่เขตดอนเมือง ลดความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นกับประชาชน และยังสามารถใช้พื้นที่สวนได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำและการบริหารจัดการน้ำของงานก่อสร้างบ่อหน่วงน้ำสวนหมู่บ้านศิริสุข ให้มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาท่วมขังบริเวณหมู่บ้านศิริสุขและพื้นที่ใกล้เคียง ในพื้นที่เขตดอนเมือง ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ ตารางเมตร

๓. งานก่อสร้างแก้มลิงบริเวณข้างหมู่บ้านธนิทร พื้นที่เขตดอนเมือง

ปัญหาอุปสรรค

ด้วยบริเวณพื้นที่หมู่บ้านธนิทร เขตดอนเมืองและบริเวณพื้นที่โดยรอบ ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมขังเนื่องจากเป็นพื้นที่ชุมชนมีระดับต่ำและระบบระบายน้ำเก่ามีขนาดเล็ก ไม่สามารถรองรับน้ำฝน ที่ตกลงมาได้ ทำให้เกิดน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณนี้ได้รับความเดือดร้อน

สำนักการระบายน้ำ มีแนวความคิดการเพิ่มประสิทธิภาพระบบระบายน้ำ เพื่อสามารถรองรับน้ำฝนที่ตกลงมาในพื้นที่ สามารถแก้ไขปัญหาท่วมขังใน หมู่บ้านธนิทร เขตดอนเมืองและบริเวณพื้นที่โดยรอบได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำและการบริหารจัดการน้ำ งานก่อสร้างแก้มลิงบริเวณข้างหมู่บ้านธนินทร ให้มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังบริเวณ หมู่บ้านธนินทรและพื้นที่ใกล้เคียง ในพื้นที่เขตดอนเมือง ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๕๔๐,๐๐๐ ตารางเมตร

๒. พื้นที่ปิดล้อมด้านตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา

ในพื้นที่ฝั่งธนบุรี จะมีปัญหาเรื่องน้ำฝนหรือน้ำท่วมน้อยกว่าฝั่งพระนคร เนื่องจากมีจำนวนคลองและมีพื้นที่ว่างรับน้ำได้มากกว่า ปัญหาหลัก ๆ ดังนี้

- ปัญหาน้ำทะเลหนุน ในพื้นที่เขตบางขุนเทียนและเขตทุ่งครุ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดทั้งปี ได้มีการแก้ไขด้วยการสร้างทำนบกั้นน้ำรอบพื้นที่ที่มีปัญหา

- ปัญหาแก้มลิงในพื้นที่เขตบางขุนเทียนมีสภาพตื้นเขินและเกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากกลิ่นเหม็น

๑. โครงการก่อสร้างระบบระบายน้ำบางขุนเทียนชายทะเลซอย ๒๒ - ๒๖

เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมซอยเทียนทะเล ๒๒ ถึงซอยเทียนทะเล ๒๖ ที่เกิดจากปริมาณน้ำที่เกิดจากฝนตกและน้ำทะเลหนุน ครอบคลุมพื้นที่ ๑.๕๓ ตร.กม. ดำเนินการก่อสร้างทำนบกั้นน้ำตามจุดต่าง ๆ ในคลองสนามชัย และคลองพระไชยยศสมบัติ

๒. โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองทวีวัฒนาบริเวณคอขวด (ก่อนที่น้ำจะลงคลองภาษี ระยะทางประมาณ ๒ กม.) เพื่อบริหารจัดการน้ำหลากจากพื้นที่ด้านบนให้ไหลผ่านเข้าพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งตะวันตกได้ปริมาณ ๗๕ ลบ.ม./วินาที และช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังเนื่องจากน้ำฝนในพื้นที่เขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม และเขตบางแค โดยครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๖๐ ตร.กม. ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้าง การดำเนินการ คือ ๑. ก่อสร้างสถานีสูบน้ำคลองทวีวัฒนา ๒. ก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๓.๗ เมตร ยาวประมาณ ๒,๐๓๓ เมตร ๓. ก่อสร้างอาคารรับน้ำ ๔. ก่อสร้างประตูระบายน้ำ ๓๒ แห่ง

๓. งานปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพแก้มลิงบึงรางเข้

ปัญหาอุปสรรค

บึงรางเข้ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตบางขุนเทียนติดกับถนนบางขุนเทียนชายทะเล ระหว่างซอยเทียนทะเล ๗ กับซอยเทียนทะเล ๘ มีพื้นที่บึงประมาณ ๑๒,๕๐๐ ตารางเมตร และเป็นบึงรับน้ำของชุมชนรองรับน้ำบางส่วนจากถนนบางขุนเทียนชายทะเล ปัจจุบันมีสภาพตื้นเขินและมีน้ำเน่าเสีย

สำนักการระบายน้ำพิจารณาแล้ว เห็นว่าควรดำเนินการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพแก้มลิงบึงรางเข้ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำและระบายน้ำลงสู่คลองพระยาราชมนตรี ให้สามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนนบริเวณชุมชนและพื้นที่ข้างเคียง รวมถึงการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียภายในบึงดังกล่าว

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำและการบริหารจัดการน้ำของแก้มลิงบึงรางเข้ ให้มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง รวมถึงป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียในบึงรางเข้

รูปภาพปัจจุบันก่อนดำเนินการ

ผังบริเวณ

๓. พื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

๑. การสูบน้ำในพื้นที่ยกคันกั้นน้ำพระราชดำริ ออกทางด้านใต้และด้านตะวันออก และระบายน้ำบางส่วนผ่านประตูระบายน้ำไปทางด้านตะวันตกลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา โดยแบ่งได้ดังนี้

๑.๑ การสูบน้ำออกจากทิวศิได้ผ่านสถานีสูบน้ำของกรมชลประทาน โดยคลองระบายน้ำสายหลัก ได้แก่ คลองลาดกระบัง คลองหนองงูเห่า คลองบางโฉลง คลองจรเข้ใหญ่ คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต และคลองด่าน เพื่อระบายน้ำผ่านจังหวัดสมุทรปราการและไหลลงสู่อ่าวไทย

ปัญหาอุปสรรค

๑. พื้นที่ภายนอกกรุงเทพมหานครมีปริมาณฝนสะสมสูง ไม่สามารถระบายน้ำออกได้เนื่องจากจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ภายนอกกรุงเทพมหานครได้รับความเดือดร้อน
๒. พื้นที่ในเขตลาดกระบังมีพื้นที่ต่ำกว่าพื้นที่ด้านใต้ติดชายทะเล ส่งผลทำให้การระบายน้ำลงทางทิวศิได้สู่ทะเลระบายได้ล่าช้า และใช้เวลานาน

แนวทางแก้ไข

๑. การทำแก้มลิงในพื้นที่เพิ่มเติม เพื่อใช้กักเก็บน้ำและช่วยชะลอน้ำไหลลงคลองสายหลัก
๒. ก่อสร้างและติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำตามคลองระบายน้ำ เพื่อเร่งระบาย

๑.๒ การสูบน้ำออกด้านตะวันออกผ่านสถานีสูบน้ำของกรมชลประทาน โดยคลองระบายน้ำสายหลัก ได้แก่ คลองหกวาสายล่าง คลอง ๒๑ คลองแสนแสบ คลองนครเนื่องเขต คลองประเวศบุรีรมย์ และคลองสำโรง เพื่อระบายผ่านจังหวัดฉะเชิงเทราและไหลลงสู่อ่าวไทย

ปัญหาอุปสรรค

๑. พื้นที่ภายนอกมีปริมาณฝนสะสมสูง ไม่สามารถระบายน้ำออกได้เนื่องจากจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ภายนอกได้รับความเดือดร้อน
๒. พื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริถึงสถานีสูบน้ำของกรมชลประทานทางด้านตะวันออกมีระยะทางไกล ทำให้การระบายจากคลองลงสู่อ่าวไทยทำได้ช้ามาก
๓. พื้นที่นอกคันกั้นน้ำพระราชดำริยังไม่มี การดำเนินการสำรวจ ศึกษา และจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

แนวทางแก้ไข

๑. การทำแก้มลิงในพื้นที่เพิ่มเติม เพื่อใช้กักเก็บน้ำและช่วยชะลอน้ำไหลลงคลองสายหลัก
๒. ก่อสร้างและติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำตามคลองระบายน้ำ เพื่อเร่งระบาย
๓. โครงการการสำรวจ ศึกษา และจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

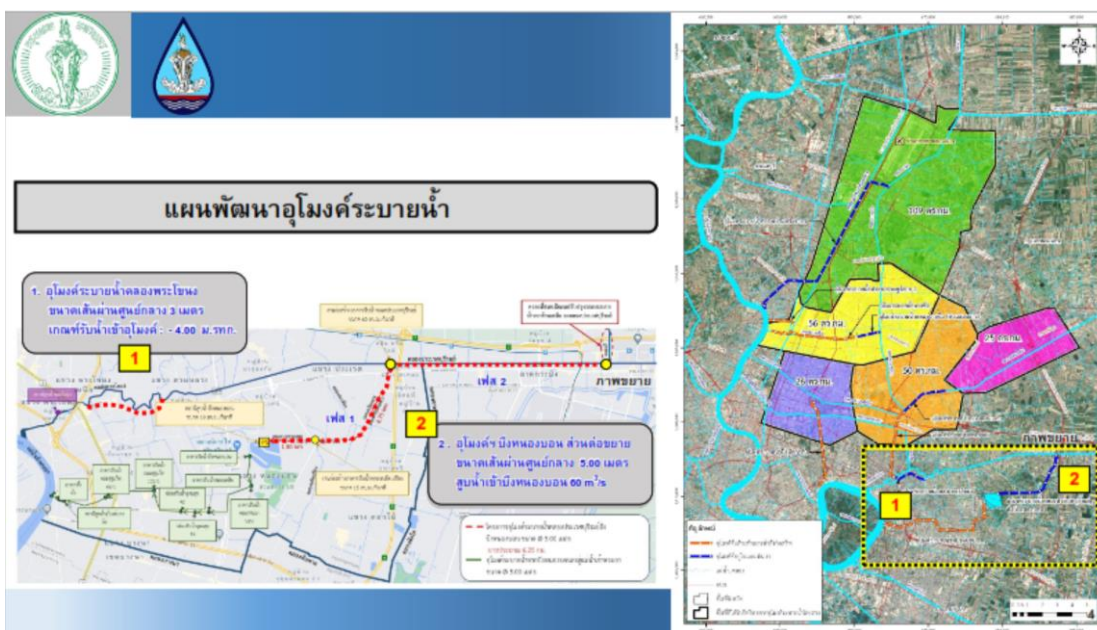
๑.๓ การผันน้ำออกทางด้านตะวันตกผ่านประตูระบายน้ำของสำนักการระบายน้ำ โดยคลองประเวศบุรีรมย์ คลองพระโขนง เพื่อระบายน้ำลงสู่อ่าวไทยโดยการสูบน้ำที่สถานีพระโขนง

ปัญหาอุปสรรค

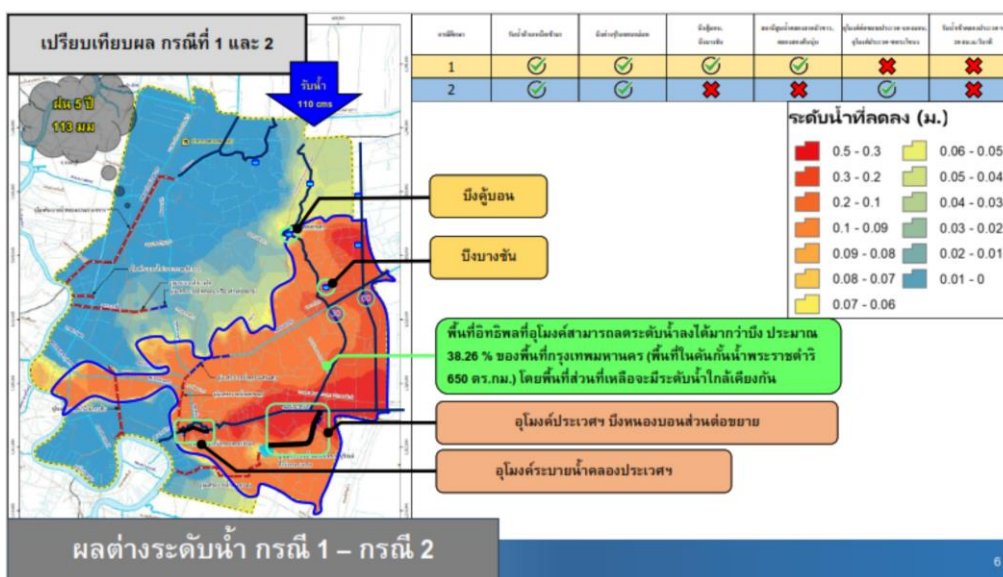
๑. ไม่สามารถระบายน้ำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพของเครื่องสูบน้ำ เนื่องจากต้องรักษาระดับน้ำในคลองเพื่อรองรับการระบายน้ำในพื้นที่ด้านตะวันออกในคันกั้นน้ำพระราชดำริ
๒. พื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริถึงสถานีสูบน้ำพระโขนงมีระยะทางไกล (๓๑.๑๔ กิโลเมตร) ทำให้การระบายจากคลองลงสู่อ่าวไทยทำได้ช้ามาก
๓. ความสามารถในการระบายน้ำของคลอง (๗๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที) มีน้อยกว่าขีดความสามารถของสถานีสูบน้ำที่มี (๑๕๕ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที)

แนวทางแก้ไข

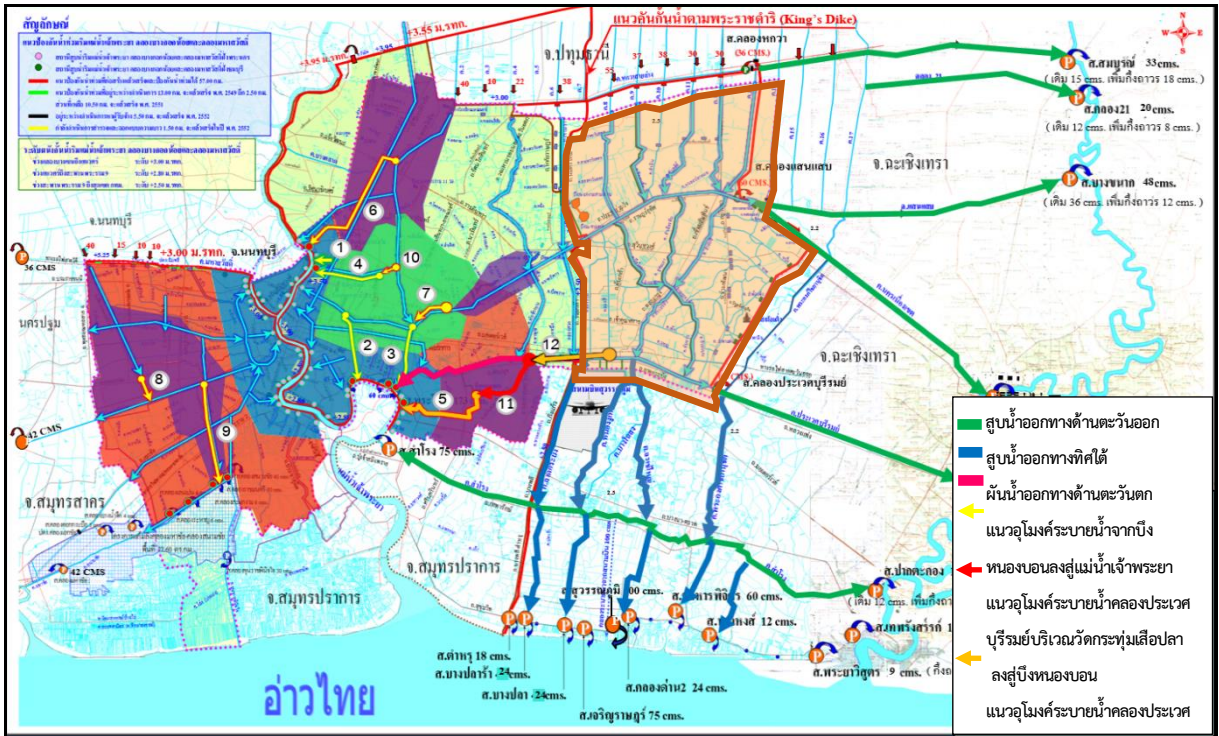
๑. การเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำในคลองประเวศบุรีรมย์โดยการสร้างอุโมงค์ระบายน้ำจากคลองประเวศบุรีรมย์บริเวณวัดกระทุ่มเสือปลาลงสู่บึงหนองบอนซึ่งเป็นพื้นที่แก้มลิงและระบายน้ำลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาต่อไป โดยผ่านอุโมงค์ระบายน้ำบึงหนองบอนลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา
๒. การเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำในคลองสี่โดยการสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองประเวศบุรีรมย์จากคลองสี่ถึงวัดกระทุ่มเสือปลาเพื่อระบายน้ำผ่านอุโมงค์ระบายน้ำสู่บึงหนองบอนและแม่น้ำเจ้าพระยาต่อไป
๓. ขุดลอกปรับปรุงคลองประเวศบุรีรมย์และคลองพระโขนง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำของคลอง

แผนพัฒนาอุโมงค์ระบายน้ำคลองพระโขนง และอุโมงค์ระบายน้ำบึงหนองบอน ส่วนต่อขยาย

พื้นที่อิทธิพลที่อุโมงค์สามารถลดระดับน้ำของพื้นที่กรุงเทพมหานคร (พื้นที่ในคันกั้นน้ำพระราชดำริ) ในการผันน้ำบางส่วนออกทางด้านตะวันตกเพื่อช่วยพื้นที่นอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

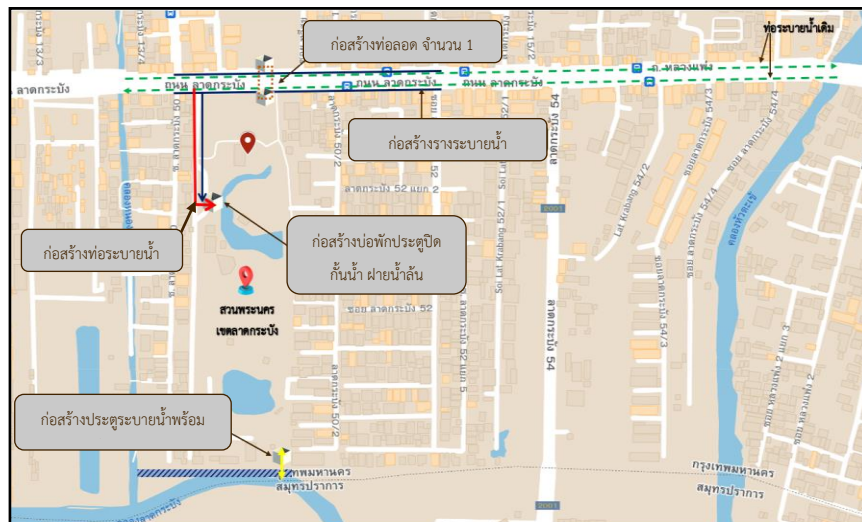
แผนที่แสดงการระบายน้ำโดยการสูบน้ำออกทางด้านตะวันออกและลงทางทิศใต้ และการผันน้ำบางส่วนออกทางด้านตะวันตก ในพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

๒. การจัดหาพื้นที่ลุ่มที่เป็นบึง สระ หรือแอ่งน้ำ การปรับปรุงคลอง และการสร้างแนวคลองใหม่ ให้เป็นพื้นที่กักเก็บน้ำ(แก้มลิง) โดยดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ การจัดหาพื้นที่บึง สระ หรือแอ่งน้ำ และการปรับปรุงคลอง ให้เป็นพื้นที่กักเก็บน้ำ (แก้มลิง)

๑. โครงการก่อสร้างระบบแก้มลิงบึงสวนพระนคร

ปัจจุบันพื้นที่บริเวณดังกล่าวยังไม่มีระบบระบายน้ำที่สามารถช่วยรับน้ำและระบายน้ำลงสู่คลองหลัก อีกทั้งมีสภาพบึงตื้นเขิน จึงเห็นควรดำเนินการก่อสร้างระบบแก้มลิงบึงสวนพระนคร (พื้นที่บึง ๑๔,๐๐๐ ตร.ม. ปริมาตรกักเก็บ ๔๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร) ให้สามารถกักเก็บและบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณถนนลาดกระบังและพื้นที่ข้างเคียงให้สามารถรองรับปริมาณน้ำฝนได้มากกว่า ๘๐ มม./ชั่วโมง คลอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๐.๗๕ ตร.กม.

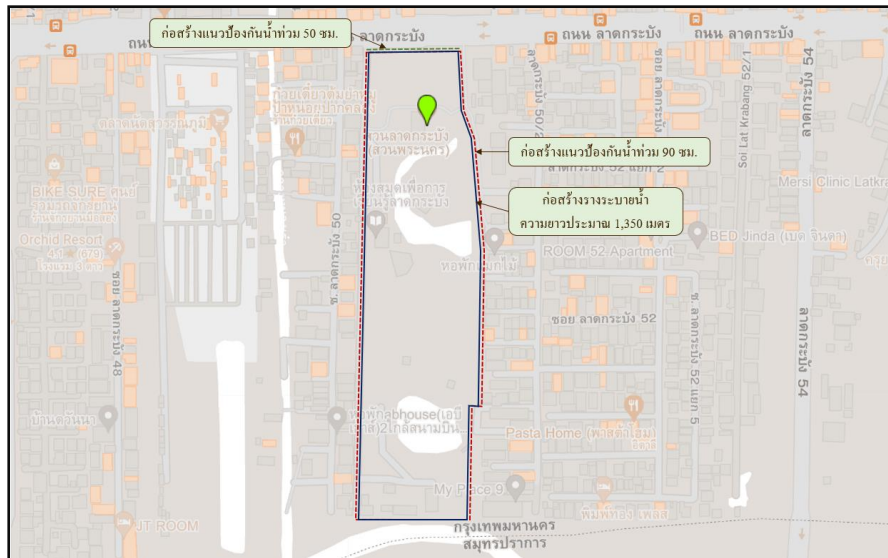

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำและการบริหารจัดการน้ำของบึงสวนพระนคร ให้มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงได้

๒. โครงการก่อสร้างแนวป้องกันน้ำท่วมบึงสวนพระนคร

ปัจจุบันพื้นที่สวนพระนคร เขตลาดกระบังเป็นพื้นที่ต่ำ มีลักษณะเป็นแอ่ง เมื่อระดับน้ำในคลองสายหลักสูงส่งผลให้น้ำรั่วซึมเข้าพื้นที่สวนเป็นจำนวนมาก เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเห็นควรก่อสร้างแนวป้องกันน้ำท่วมรอบสวน เพื่อป้องกันน้ำรั่วซึมและหลากเข้าพื้นที่สวน รวมถึงส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำระบบแก้มลิงบึงสวนพระนครมีประสิทธิภาพมากขึ้น

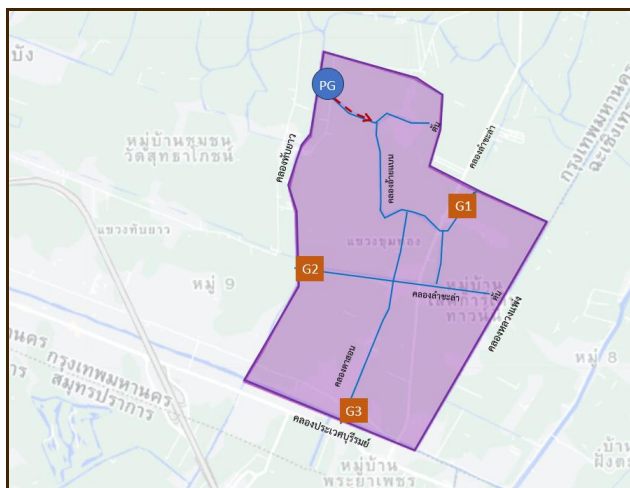

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถป้องกันน้ำรั่วซึมและน้ำหลากจากคลองสายหลักได้ รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำและการบริหารจัดการน้ำของบึงสวนพระนครให้มีความมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาพื้นที่ใกล้เคียงได้

๓. งานก่อสร้างแก้มลิงเพื่อการระบายน้ำและการเกษตร ตอนคลองหลวงแพ่ง

ปัจจุบันพื้นที่ในเขตลาดกระบังบริเวณคลองทึบยาว เป็นพื้นที่ที่ประชาชนในพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่และในช่วงฤดูแล้งมักประสบปัญหาความเดือดร้อน เนื่องจากไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งได้อย่างเพียงพอ และคูคลองมีสภาพตื้นเขิน วัชพืชขึ้นปกคลุมบางช่วงแคบไม่มีสภาพ จึงเห็นควรดำเนินการก่อสร้างแก้มลิงตอนคลองหลวงแพ่ง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการกักเก็บน้ำและระบายน้ำในพื้นที่คู คลอง ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เขตลาดกระบังที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาภัยแล้งได้มีน้ำใช้ทำการเกษตร โดยทตน้ำในคู คลอง ให้มีระดับสูงขึ้นในช่วงฤดูแล้ง จะทำให้สามารถกักเก็บน้ำในพื้นที่ได้ประมาณ ๑๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรได้ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

สามารถบริหารจัดการน้ำในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงได้ และสามารถกักเก็บน้ำได้ ๑๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำ การบริหารจัดการน้ำ และสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงได้

๔. งานก่อสร้างระบบแก้มลิงสวน ๖๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พื้นที่เขตลาดกระบัง

ปัจจุบันพื้นที่ในเขตลาดกระบังบริเวณคลองหนึ่ง และคลองสองต้นนุ่น ยังไม่มีระบบระบายน้ำที่สามารถช่วยรับน้ำและระบายน้ำลงสู่คลองหลัก บริเวณดังกล่าวมีบึงสวน ๖๐ พรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และในช่วงฤดูแล้งมักประสบปัญหาความเดือดร้อน เนื่องจากไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ ในช่วงฤดูแล้งได้อย่างเพียงพอ จึงเห็นควรดำเนินการก่อสร้างแก้มลิงสวน ๖๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พื้นที่เขตลาดกระบัง ให้สามารถกักเก็บและบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งได้อย่างเพียงพอ

ประโยชน์ที่ได้รับ

สามารถบริหารจัดการน้ำในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงได้ และสามารถกักเก็บน้ำได้ ๙๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำ การบริหารจัดการน้ำ และสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงได้

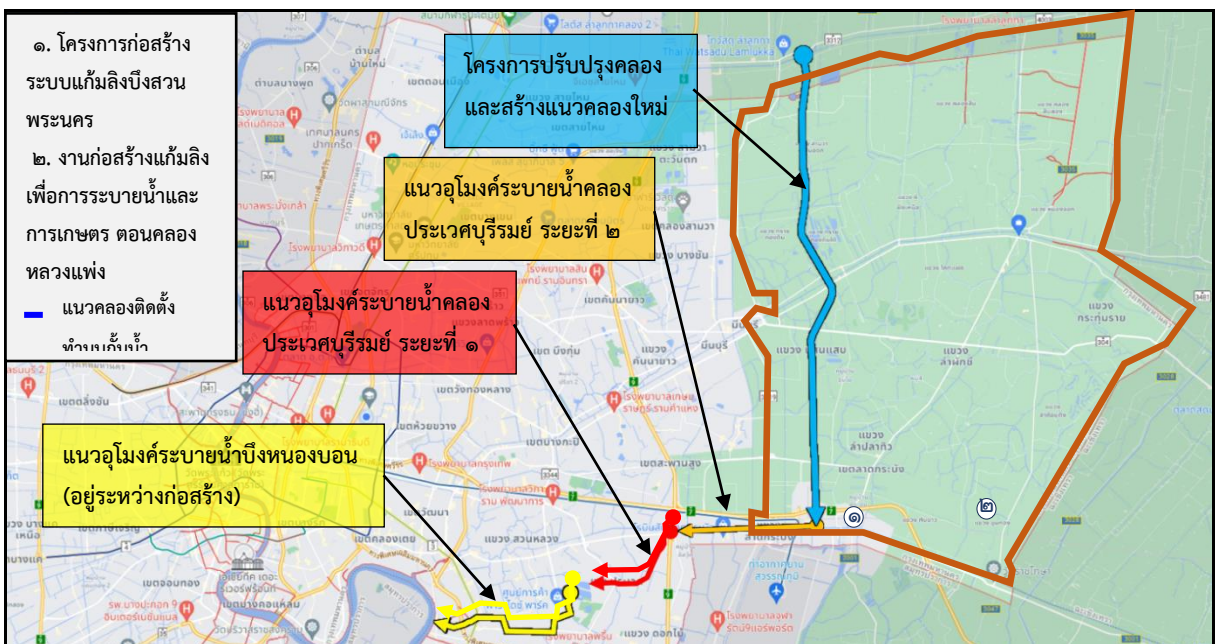
๒.๒ สร้างแนวคลองใหม่ในแนวเหนือ - ใต้ ระหว่างคลองหกวาสายล่างกับคลองประเวศบุรีรัมย์ เพื่อใช้ระบายน้ำและเป็นแก้มลิง

ปัญหาอุปสรรค

- อาจต้องใช้เวลาในการก่อสร้างยาวนานกว่าจะแล้วเสร็จ เนื่องจากต้องรอกการจัดสรรงบประมาณ แนวคลองใหม่มีจุดตัดผ่านแนวคลองและทางคมนาคมต่าง ๆ ทำให้ต้องมีการก่อสร้างอาคารสะพาน เพื่อรองรับจุดตัดดังกล่าว รวมทั้งการดำเนินการเวนคืนที่ดินตามแนวคลองสายใหม่

แนวทางแก้ไข

- จัดทำแผนงานและประสานสำนักงานเขตในการปรับปรุงคลองให้มีศักยภาพในการระบายเพิ่มขึ้น

แผนที่แสดงตำแหน่งพื้นที่เพื่อใช้ปรับปรุงเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำ(แก้มลิง) ในพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

๓. การปรับปรุงผังเมืองเฉพาะพื้นที่เพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน กำหนดคลองระบายน้ำสายหลัก สายรอง และบริเวณทางน้ำหลาก (Flood Way) การกำหนดพื้นที่บริเวณสำหรับดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงคุณภาพและวิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่เดิม นอกจากนี้ต้องรักษาโครงข่ายคลองเดิมไม่ให้เกิดการรุกร้า โดยใช้มาตรการการใช้ที่ดินและผังเมืองเป็นตัวควบคุม

ปัญหาอุปสรรค

๑. กระบวนการ ขั้นตอน ในการปรับปรุงผังเมืองเฉพาะพื้นที่ ตลอดจนถึงการยกร่างกฎหมาย อาจต้องใช้เวลาในการพิจารณายาวนาน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในพื้นที่

๒. ปัญหาประชาชนในพื้นที่อาจวิตกกังวลผลกระทบจากการปรับปรุงผังเมืองเฉพาะพื้นที่เกิดการต่อต้านและไม่ให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเมือง

๓. การปรับปรุงผังเมืองเฉพาะพื้นที่ต้องให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน สังคม และวัฒนธรรมของจังหวัดใกล้เคียง เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สังคมและวัฒนธรรมเดิม

แนวทางแก้ไข

๑. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันและผลักดันการปรับปรุงผังเมืองเฉพาะพื้นที่อย่างจริงจัง การประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนอย่างทั่วถึง ตลอดจนการทำความเข้าใจกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ผลประโยชน์ ผลกระทบของการปรับปรุงผังเมือง และให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการเมือง ส่งผลทำให้การยกร่างกฎหมายทำได้เร็วขึ้น

๒. ประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนอย่างทั่วถึง ตลอดจนการทำความเข้าใจกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ผลประโยชน์ ผลกระทบของการปรับปรุงผังเมือง รวมถึงให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการเมืองอย่างยั่งยืนด้วยการทำประชาพิจารณ์อย่างทั่วถึง

๓. จัดการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบ และนักวิชาการ รวมถึงให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการเมือง

๔. การจัดแนวทางการระบายน้ำในคลอง เพื่อผันน้ำลงคลองระบายน้ำสายหลักของกรมชลประทานที่มีแผนการปรับปรุงชุดขยายคลองเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำ และระบายลงสู่คลองสายใหม่ของกรมชลประทานที่มีแผนการสร้างในอนาคต โดยจัดแนวทางดำเนินการดังนี้

๔.๑ กรมชลประทานพัฒนาคลองเดิมเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำ
ในคลองแนวตะวันออก - ตะวันตก ได้แก่ คลองหกวาสายล่าง คลองแสนแสบ คลองประเวศบุรีรมย์ และคลองนครเนื่องเขต เพื่อผันน้ำลงคลองระบายน้ำสายหลักในแนวเหนือ - ใต้ ที่มีแผนการปรับปรุงชุดขยายคลองเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำ ในระหว่างที่ยังไม่มีการสร้างคลองระบายน้ำสายใหม่ ประกอบด้วย คลอง ๑๓ - ๑๗ คลองหลวงแพ่ง คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต คลองด่าน คลองอุดมชลจร คลองบางพลี เพื่อระบายน้ำลงสู่อ่าวไทยต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

๑. กรมชลประทานต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างจากรัฐบาลก่อนถึงจะสามารถดำเนินการได้ รวมถึงต้องใช้เวลาในการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ ทำให้การเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำในคลองกรมชลประทาน ต้องใช้ระยะเวลายาวนานกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

๒. เนื่องจากคลองชลประทานที่จะพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำดังกล่าว เพื่อระบายน้ำในพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมชลประทานและน้ำจากพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ ดังนั้นหากพื้นที่ในความรับผิดชอบกรมชลประทานมีปริมาณฝนสะสมสูงก็จะต้องจัดการระบายน้ำในพื้นที่รับผิดชอบของตนก่อน การระบายน้ำจากพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริผ่านคลองชลประทานจึงได้รับการบริหารจัดการในลำดับถัดไป

แนวทางแก้ไข

๑. ปรับปรุงคลองระบายน้ำในกรุงเทพมหานครให้มีศักยภาพในการระบายน้ำเพิ่มขึ้น

๒. ก่อสร้างประตูระบายน้ำที่จำเป็นเร่งด่วนตามแนวคลองแสนแสบและคลองประเวศบุรีรมย์

เพื่อควบคุมน้ำในคลอง

๔.๒ กรมชลประทานพัฒนาก่อสร้างคลองระบายสายใหม่ในแนวเหนือ - ใต้ ได้แก่ คลองระบายน้ำหลากป่าสัก - อ่าวไทย และคลองระบายน้ำควบคู่กับถนนวงแหวนรอบที่ ๓ ที่มีอยู่ในแผนการดำเนินการก่อสร้าง เพื่อระบายน้ำลงสู่อ่าวไทยต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

๑. โครงการคลองระบายน้ำหลากป่าสัก – อ่าวไทย อาจต้องใช้เวลาในการก่อสร้างยาวนาน เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ ตัดผ่านคลองระบายน้ำและทางสัญจรต่าง ๆ ในหลายจังหวัด ซึ่งจะต้องมีการสร้างอาคารเชื่อมจุดตัดคลอง อาคารเชื่อมจุดตัดคลองพร้อมประตูเรือสัญจร สะพานรถยนต์ สะพานรถไฟ อาคารจุดตัดทางคมนาคมจุดสำคัญ และประตูระบายน้ำในคลองระบายน้ำหลากป่าสัก – อ่าวไทย รวมถึงการดำเนินการเวนคืนที่ดินตามแนวคลอง

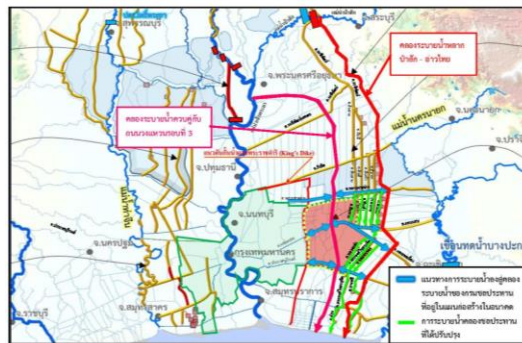
๒. โครงการคลองระบายน้ำควบคู่กับถนนวงแหวนรอบที่ ๓ ซึ่งเดิมทางโครงการทางหลวงได้มีโครงการก่อสร้างถนนวงแหวนรอบที่ ๓ และได้ให้ข้อมูลกับประชาชนเฉพาะก่อสร้างถนน ดังนั้นหากจะมีการสร้างคลองระบายน้ำควบคู่กับถนนวงแหวนรอบที่ ๓ นั้น กรมชลประทานจะต้องทำการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลกับประชาชนก่อน รวมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย ซึ่งจะพบว่ากว่าโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ จะต้องใช้เวลายาวนานมาก

๓. โครงการคลองระบายน้ำสายใหม่ของกรมชลประทานถูกจัดอยู่ในลำดับท้าย ๆ ของแผนบริหารจัดการน้ำของกรมชลประทาน ทำให้มีโอกาสเกิดขึ้นได้ช้า

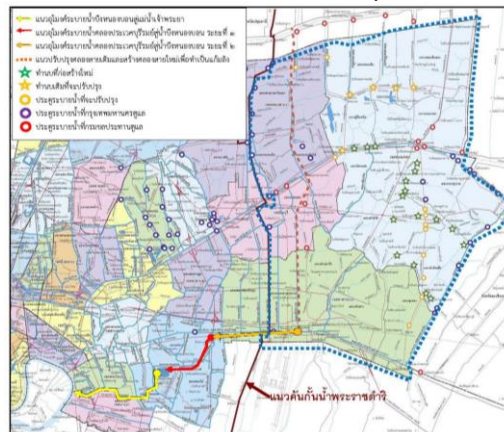
แนวทางแก้ไข

๑. กรุงเทพมหานครประสานความร่วมมือกับกรมชลประทาน เพื่อวางแผนการจัดการ และปรับปรุงสถานีสูบน้ำเพื่อระบายลงสู่คลองสายหลัก

๒. กรุงเทพมหานครก่อสร้างสถานีสูบน้ำเพื่อระบายลงสู่คลองชลประทานสายใหม่

แผนที่แสดงแนวทางการระบายน้ำในพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริลงสู่คลองระบายน้ำของกรมชลประทานที่จะปรับปรุงและสร้างขึ้นใหม่ในอนาคต

แผนที่แสดงตำแหน่งของพื้นที่เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ด้านตะวันออกนอกคันกั้นน้ำพระราชดำริ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญฯ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เสนอแนวคิดอุโมงค์ส่วนต่อขยาย ที่จะช่วยเร่งการระบายน้ำ ภาพรวมของพื้นที่ด้านตะวันออกทั้งในและนอกเขตคันพระราชดำริ ประกอบด้วยโครงการอุโมงค์ระบายน้ำ คลองพระโขนง และโครงการอุโมงค์ระบายน้ำส่วนต่อขยายจากบึงหนองบอน ถึงคลองประเวศบุรีรัมย์ เพื่อลดระดับน้ำ คลองประเวศบุรีรัมย์ พร้อมกับลำเลียงน้ำจากพื้นที่ตอนบนลงสู่อุโมงค์ระบายน้ำทั้ง ๒ โครงการ โดยแผนงาน ปรับปรุงคลองระบายน้ำแนวเหนือ-ใต้ ๒ สายหลัก และแนวตะวันออก-ตะวันตก ตลอดแนวคลองประเวศบุรีรัมย์ ถึงสถานีสูบน้ำพระโขนง ประกอบด้วย

๑. การปรับปรุงก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองพระยาสุเรนทร์ คลองคูบอน คลองบางชันและ คลองลาดบัวขาว จากคลองหกวาสายล่าง ถึงคลองประเวศบุรีรัมย์
๒. การปรับปรุงก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองสามวา และคลองสองต้นนุ่น จากคลองหกวาสายล่าง ถึงคลองประเวศบุรีรัมย์
๓. การก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองพระโขนง ช่วงจากคลองขุนสกลถึงเขื่อนเดิมบริเวณ ถนนสุขุมวิท ช่วงที่ ๑ จากซอยอ่อนนุช ๑๙ ถึงเขื่อนเดิมบริเวณถนนสุขุมวิท
๔. การก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองพระโขนง ช่วงจากคลองขุนสกลถึงเขื่อนเดิมบริเวณ ถนนสุขุมวิท ช่วงที่ ๒ จากซอยอ่อนนุช ๑๙
๕. การก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองพระโขนง ช่วงจากคลองขุนสกลถึงเขื่อนเดิมบริเวณ ถนนสุขุมวิท ช่วงที่ ๓ จากคลองขุนสกลถึงคลองหัวหมาก

อุโมงค์ระบายน้ำจะช่วยลดระดับน้ำในคลองประเวศบุรีรัมย์และคลองพระโขนง จึงช่วยเร่ง การระบายน้ำจากโครงข่ายคลองที่อยู่เหนือแนวคลองประเวศบุรีรัมย์และคลองแสนแสบ ส่งผลให้ระดับน้ำ ในคลองสายย่อยในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวลดลงโดยเฉลี่ย ๐.๓๐ ถึง ๐.๕๐ เมตร ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓๘ ของพื้นที่ในกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พื้นที่ในคันกั้นน้ำพระราชดำริ ๖๕๐ ตร.กม.) และยังสามารถรับน้ำจาก นอกคันกั้นน้ำพระราชดำริเข้าคลองประเวศได้อีก ๒๐ ลบ.ม./วินาที

จากการศึกษาปริมาณน้ำฝนในพื้นที่กรุงเทพมหานครพบว่า หากมีปริมาณน้ำฝนสะสมรวม ไม่เกิน ๖๐ มิลลิเมตร ระบบระบายน้ำทั้งหมดในพื้นที่จะสามารถระบายน้ำได้ทัน โดยไม่ต้องรอการระบาย แต่ปรากฏในข้อเท็จจริงว่าประมาณร้อยละ ๑๐ มีปริมาณน้ำฝนสะสม ๑๐๐ มิลลิเมตร ทำให้มีน้ำรอการระบาย ๔๐ มิลลิเมตร และพบว่ามีบึงเอากชน และบึงของภาครัฐจำนวนมากที่เป็นบึงปิด ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำ ให้เป็นแก้มลิงได้ หากได้บึงดังกล่าวมาออกแบบระบบแก้มลิงโดยเชื่อมต่อระบบคู คลองในพื้นที่จะช่วยลดระดับน้ำ รอการระบายได้ กล่าวคือ หากตัดน้ำส่วนเกินได้ ๑๐ มิลลิเมตร จะสามารถลดระดับน้ำรอการระบายได้ร้อยละ ๒๕ ดังนั้น เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาหาพื้นที่บึงระบบปิดดังกล่าวให้พัฒนาต่อยอดให้เป็นบึงระบบ แก้มลิงมากขึ้น

(นายสุรจิตต์ พงษ์สิงห์วิทยา)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง
และการระบายน้ำในพื้นที่เสี่ยง พื้นที่เฝ้าระวัง
และพื้นที่ชายขอบของกรุงเทพมหานคร